

Изгледало је то као да је „Караван братства и јединства“ поново стигао у Србију. Републичке заставе свуда по граду (једино се у међувремену негде изгубиле петокраке), насмејани и добро расположени председници у шетњи Келемегданом... ма, милина. Не буним се, само констатујем. Најзад, боље да се макар и помало лицемерно грлимо и смешкамо, него да се искрено бијемо. А и треба ваљда да се, колико је год могуће, помогне сус(ј)едима у преломном тренутку њихових евро-интеграција. А они ће, када једног лепог дана дође ред и на нас, сигурно исто тако несебично узвратити. Као што ће, претпостављам, када српски председник стигне у посету, и центар Загреб бити исто овако тако масовно искићен српским заставама.

Уосталом, Иво Јосиповић је заиста културан, образован и пристојан човек – све супротно у односу на свог претходника који се, поврх свега, баш истицао доследном антисрпском политиком и реториком. (А што опет нимало није сметало делу српског НВО сектора да га хвали и обожава „до имбецилности“.) Е, сад, ко би се још присећао да је управо пристојни Јосиповић својевремено био један од аутора хрватске тужбе против Србије? Или да је, рецимо, недавно хрватско сведочење у прилог косовској независности пред Судом правде у Хагу било једно од најтенденциознијих и најмалициознијих? Зато, најблаже речено, помало неуверљиво делују Јосиповићеве речи да „Хрватска не жели да се меша у односе између Србије и Косова“, када је у те односе Хрватска (као и Словенија, Црна Гора и Македонија) већ најдиректније и најпристрасније умешана.

Било како било, када је о Србији и Косову реч, примакао се тренутак истине. За пар дана моћи ћемо да се уверимо у квалитет међународне правде и њен дomet. И да видимо како се ко за тај „Дан Д“ припремио. И како функционишу „двоструки колосоци“ српске владе и колико нам је помогло пребацивање косовског чвора „са политичког на правни терен“. И јесмо ли се за ове две године нешто договорили са најмоћнијим светским факторима који су косовску независност спонзорисали и подржали? Јесмо ли обезбедили стратешку подршку неких других, такође моћних, не-западних играча и земаља у економском и геополитичком успону? Јесмо ли ојачали економију и војску? Јесмо ли нешто истрговали? Јесмо ли успоставили унутрашњи политички консензус? Јесмо ли данас спремнији да се косовској сецесији супротставимо – или смо пак

уморнији, спремнији да је прихватимо и да се са неправдом помиримо?

Не бих да злослутим, али све ми се некако чини да ће у четвртак победу прогласити обе стране, с тим што ће после „пресуде“ МСП позиција Србије вероватно бити ојачана са пар нових аргумената, а Косова за десетак и кусур нових признања.

Просто је невероватно колика је неспособност српских лидера да уче из историје, па чак и када је реч о блиској и непосредној прошлости. Заборавља се да је и Милошевић у другој половини деведесетих био итекако расположен за споразум са косовским Албанцима и да је у пар наврата – додуше, прекасно – на томе озбиљно радио и са Руговом и са странцима. Ђинђић је био отворено спреман да Косово дели. Коштуничина влада је током чувених бечких „преговора“ о статусу косовским Албанцима нудила и од птице млеко, практично, државу у држави, под паролом „више од аутономије – мање од независности“ и најразличитије правно-историјске моделе за то, почев од Јужног Тирола, до Хонг Конга и Аланских острва. А за то време, не само Албанци, Вашингтон и Лондон, него и добар део домаће јавности причао је бајку о „Коштуничиној непопустљивости“, „аутизму“ и „самоизолацији“.

Свако овде, изгледа, поверује да су претходници били глупи и неспособни и да ће баш он успети да се са странцима нагоди и при том очува и своју власт и виталне националне интересе. И да се у односу на то исплати претходно прогутати пар жаба и прихватити неколико „мањих“ уступака. Тако је, на пример, „непопустљиви“ Коштуница, поред осталог, непосредно након 5. октобра пристао да затражи пријем Уједињене нације, прихватио „преуређење“ СРЈ и Хашком трибуналу изручио буквално читав државни и војни врх. Тадић је прихватио Еулкс, вратио амбасадоре у земље које су признале независност Косова, донео статут Војводине и декларацију о Сребреници... А можемо само нагађати на шта су и на какве све „тактичке“ уступке данас спремни Николић и Вучић само да би се власти коначно докопали.

Али све је то углавном само варка и (само)обмана која се увек завршава као варијација на тему оне изреке о ђаволу и сађењу тикава. Тражи се увек потпуна и безусловна капитулација, с тим да се као врхунски гест добре воље домаћим актерима „великодушно“ допушта да ту капитулацију, према потреби, представе као компромис, или „победу“. И исто тако великодушно нуди плацебо у форми „оштре“ патриотске реторике или чега год што Империји у том тренутку није у првом плану.

Дакле, може Коштуница да грди НАТО и може да му се „стомак преврће“ при помисли на Трибунал, али нека не омета изручење Милошевића, нека прихвата СОФА споразум и нека не спречава „реформе“ у области економије и безбедности. Може Николићу и Мркоњићу на мобилном да свира руска химна. Могу Тадић и Јеремић да машу са три прста и понављају како „никада, али никада“ неће признати независност Косова. Али само нека ништа озбиљно не предизимају, нека не лобирају по свету против те независности и нека не ометају америчко лобирање „за“. Нека прихвате Ахтисаријев план и нека не дестабилизују независност и „територијални интегритет“ Косова. А уколико којим случајем и којим чудом одбију тако великодушну понуду – ето нама нових „екстремиста“ и „Милошевићевих следбеника“ којима ће се већ, пре или касније, наћи нова, разуме се, „демократска“ и „патриотска“ алтернатива.